

ÕðïóôÞñéîç ôçò ÅëëçíéêÞò Æëþóóáò óôï FreeBSD

Íéêüëáïò Êüêêáëçò

nickkokkalis@yahoo.co.uk

\$FreeBSD:

release/8.4.0/el_GR.ISO8859-7/articles/greek-language-support/article.xml 39632
2012-10-01 11:56:00Z gabor \$

ÐíáðïíáôéêÛ Äéêáépíáôá © 2006, 2007, 2008 Íéêüëáïò Êüêêáëçò

\$FreeBSD:

release/8.4.0/el_GR.ISO8859-7/articles/greek-language-support/article.xml 39632
2012-10-01 11:56:00Z gabor \$

Ôï FreeBSD áβíáé Ýíá éáðï÷ òñùíÝïí àðïíñéêÛ óýíáíëï òïò FreeBSD Foundation.
ÐïëëÝò áðÛ óéð ìÝíáéð Þ òñÛóáéð íé ïðïβáð ÷ ñçóéíïðïíéýíóáé áðÛ òïò éáðáóéäáóóðÝð Þ òïò
ðüëçòÝð òïò áéá íá äéäêñβïíïí óá ðñïóóóðá òïò éäÛññýíóáé àðïíñéêÛ óýíáíëá. ¼ðïò áððÝð
àïðáíβæííóáé óá áððÛ òï éäβíáíí éáé áéá ùóáð áðÛ áððÝð àíÛñβæáé ç ìÛäá ÄíÛððïíçò òïò FreeBSD ùóé
áβíáé ðééáíÛí íá áβíáé àðïíñéêÛ óýíáíëá, éá äáβðá Ýíá áðÛ óá óýíáíëá: “TM” Þ “®”.

ÁððÛ òï éäβíáíí áβíáé ïäçáβðð áéá óéð ñðëïβóáéð ðïò ÷ ñáéÛæííóáé, þóðá íá ïðïíýíá íá äéäáÛóïíá éáé íá
ànÛðïíá ÄëëçíéêÛ óôï FreeBSD, ðüóïí óá éäðÛóóáç éííóüéáð ùóï éáé ÷ ñçóéíïðïíéýíóáð òï àñáðéêÛ
ðáñéáÛëëí **Xorg**.

1 ÄéóáäÛäÞ

Ç ñýëíóç ôçò ððïððñéíçð ðïò FreeBSD áéá ôçí ÄëëçíéêÞ æëþóá áβíáé àñéáðÛ áýëñç, óá èÛä àðβðááí. Ìá
ó÷ äééêÛ èβáðð ñðëïβóáéð, ïðïíáß íá àñÛðáé éáé íá äéäáÛóáé éáíáβð óóððÛ ÄëëçíéêÛ ìá ôçí àðβóçç èüäééíðïβçò
ISO/IEC 8859-7, ðüóïí óá éäðÛóóáç éííóüéáð ùóï éáé ìÝóá áðÛ òï àñáðéêÛ ðáñéáÛëëí **Xorg**. Äí éáé íé ñðëïβóáéð
ðïò áóïíñýí áðïíñéêóðéêÛ óôï FreeBSD áβíáé áððÝð ôçò éííóüéáð, àäÞ éá áíáðáñëýí éáé áððÝð ðïò áóïíñýí éáé óá
Xorg áëêÛ éáé óéð àðëíÝñòð áðáñííáÝð.

Áðïý äéäáÛóáðá áððÛ òï Ûñëëí éá ìÝñáðá:

- Ðïò éá àñáβðá ÄëëçíéêÝð àñáíáðïíóáénÝð, ðüóïí áéá ôçí éííóüéá òïò FreeBSD ùóï éáé áéá **Xorg**.
- Ððð íá ïñβóáðá íéá áíðéóðïé ÷ βá ðëçðññëíáβïò (“keymap”) óá éäðÛóóáç éííóüéáð, ç ïðïíá íá àðëðñÝðáé ôçí
áéóáäÛäÞ Äëëçíéêý éäëíÝñò, ìá ôçí èüäééíðïβçò ISO/IEC 8859-7.

- Ժքò íá ìñßóàðà ùðé ç ðñìëàéìéóìÝíç ãñàììáðìòáéñŨ óá éáðŨóðáóç éìíóóéáð èà áßíáé èŨðìéá ðìò Ý÷áé Äëëçíééíýð ÷ ãñáèðßñàð.
- Ժքò íá ìñßóàðà ìéá áíðéóðìé÷ßá ðëçêðñìëìãßìð (“keymap”) óá éáðŨóðáóç ãñáóéèêí, ç ìðìßá íá áðéóñÝðáé òçí áéóáààßÁ Äëëçíééíý éàéíÝíð, ìà òçí èùáéèððìßçòç ISO/IEC 8859-7.
- Ժքò íá óðßóàðà ãñàììáðìòáéñÝð áéá òì ãñáóéèù ðãñéáŨëëí òìò FreeBSD, ìé ìðìßáð èà Ý÷ìò òðìóðßñéíç òùòì áéá UTF-8 ùòì éáé áéá ISO/IEC 8859-7 ÄëëçíééŨ.

2 ÑõèΒóáéò ãéá ÄëëçíëÛ óôçí êííóüëá ôíõ FreeBSD

Ὁδοὶ εἰσιρούεα ἰε πῶδεῖβοάεδ αἰνιγῇ αὔρ ὁδῶαέα. Ὅι δῆρποι ὁδῶαεῖ ἀβῖαῶαε εἰδῶ ὅι βαεῖ δῆρδῖ δῶῖα, ἀρ ὅι αἰγῶαῖ
αἰαἰνιγῇδεἰαῶαε ἀρῶῖα ἰα ὅι εὔεῶοῖδ (“shell”).

- ΝῶεῖςΒῳᾶέδ Ἀέᾶ ὁγί ὀνῖεᾶεῖνέοῖΥίγ ᾠᾶῖᾶῖοῖῳᾶεῖŨ ὁγὸ εῖῖῖῖῖῖῖ ἑᾶέ ἰεᾶ ᾱῖῖῖῖῖῖῖῖ÷Βᾱ ὀεγῖὀῖῖῖῖῖῖῖῖ ἰᾶ ὀῖῖῖῖῖῖῖῖῖῖ Ἀέῖῖῖῖῖῖῖ.
- ΝῶεῖςΒῳᾶέδ Ὑῖῖῖ ῖῖῖῖ ὀῖ ὀᾶῖᾶῖῖῖῖ ὀῖῖ ἑᾶῖῖῖῖῖῖ ἰᾶ ὀῖῖῖῖῖῖῖῖῖῖ ὁγί Ἀέῖῖῖῖῖῖῖ ᾱεῖῖῖῖῖ.

2.1 Åëçíêþ ãñàìàòìòáëñÛ éáé áíôéóòíë÷ßá ðëçêôñíëíãßíð ãéá ôçí êííóüéá

Ἄεά τᾱ ἰδιῶν ὧσιν ἡ τᾱ ἀεᾱ Ὀροῖα ἐαε τᾱ ἀνῶϊδιᾱ Ἀεεεεεῦ ἡ ὁεῖ ἐυᾱεεῖδιβος ISO/IEC 8859-7 ὁδρεῖ εἰσιουᾱ ὁῖο FreeBSD ÷ ἡᾱεᾱᾱῖα ὁῖο εῦ ÷ εῖοδρεῖ ᾱῖ ἡ ÷ ἡᾱ: ἡᾱ ἡᾱᾱᾱῖα ἡᾱᾱῖ ἡᾱ ἡᾱῖοδρεῖ ÷ ἡᾱ ὁεεῖοδρεῖ ἡᾱ.

[illegible]

```
# cd /usr/share/syscons/fonts
# fetch 'http://people.freebsd.org/~keramida/files/grfixed-8x16.fnt'
# cd /usr/share/syscons/keymaps
# fetch 'http://people.freebsd.org/~keramida/files/keramida.el-iso.kbd'
```

2.2 Αϊάñāĩōĩßçóç ôçò ÅëëçíéêÐò õðĩóôÐñéíçò óôçĩ êĩĩóüëá

Ἄεά ία ιηβωριώι υδ δηνεάεινεοιΥίς αναιιδόιοαενΰ έάέ άίφεδόιε÷Βά θεξεδονηριαβιω αδοΰδ θιω έάοααΰοαία, ανέαβ ία αΰεριώι όοι αν÷αβι /etc/rc.conf όεδ θανάεΰου ηόειβοάεδ:

```
font8x16="grfixed-8x16"
keymap="keramida.el-iso"
```

[illegible]

```
% vidcontrol -f 8x16 grfixed-8x16 < /dev/ttyv0
% kbdcontrol -l keramida.el-iso < /dev/ttyv0
```

Ἀοὸ Ὑδὲ ἰε ἀίοιε Ὑδὲ εἰα ὠιηπόιοι ἀεῖαβις ὁς οὐεἰλῖ ὁς ἱΰά ἀνὰ ἰαοῖοἰαεῖν Ὑεῖοῦεἰαδ, εἰε ὁς ἱΰά ἀίοεοῖοιε ÷ Βά
 ὀεçêññieῖαβιῶ.

2.3 ÑõèìΒóǎéò ãéá ôĩ êÝëõöïò ÷ñΠóôç

[illegible][illegible]

2.3.1 ÑõèìΒóǎéò ãéá ôĩ êÝëöõïò sh(1)

Αί οι έΥέοοιò ðĩò ÷ ñçóείñðείγιά αβίác ðĩ sh(1), ðñÝðác ίά ÆÛείòιá óοιí άñ÷άβι .profile ðĩò ειαάñέáοιγύ ιáo óεó
 άίðò ñòεìβóάέó:

```
export LANG="el_GR.ISO8859-7"
export LC_CTYPE="el_GR.ISO8859-7"
export LC_COLLATE="el_GR.ISO8859-7"
unset LC_ALL LC_MESSAGES LC_MONETARY LC_NUMERIC LC_TIME
```

2.3.2 ÑõèìΒóáéò ãéá ôĩ êÝëõöïò csh(1)

Άί οί εΰεοοιό διό ÷ ñçóειñðίείγíα άβίάε οί csh(1), ðñÝðáέ íá áÜειοíá óóì áñ÷áßì . cshrc όίό είάάήάόίγ ίάό όέό
 άìðό ñόέβιόάέό:

```
setenv LANG "C"
setenv LC_CTYPE "el_GR.ISO8859-7"
setenv LC_COLLATE "el_GR.ISO8859-7"
unsetenv LC_ALL LC_MESSAGES LC_MONETARY LC_NUMERIC LC_TIME
```

2.3.3 Ññèìßóåéò ãéá ôï êÝëõïïò bash

Άι οἱ ἐΰεοιοι διὸ ÷ ἡρόεινθιέρια ἀβίαε οἱ **bash**, ὄνΥθαε ἰά αὔετοἰα ὀοἱ ἀν÷ἀβι .bashrc ὀῖο εἰαἀνέαοἰρῖ ἰαὸ ὀεὸ
 ἀἰῖδὸ ἡὸεβῖοἀέδ:

```
export LANG="el_GR.ISO8859-7"
export LC_CTYPE="el_GR.ISO8859-7"
export LC_COLLATE="el_GR.ISO8859-7"
unset LC_ALL LC_MESSAGES LC_MONETARY LC_NUMERIC LC_TIME
```

Άδβοçò, áéäéëÛ äéá ôï **bash**, ðñÝðäé íá âÛëïøìä éäé ôéò ãîðò ñöèìßóáéò óôï äñ÷åßì .inputrc ôïð ëïäãäéáóïìý íàò:

```
set convert-meta Off
set input-meta On
set output-meta On
```

3 Νέοι Βόαοι αέα Αεχέειο οοί αήαοέεü δαήεüέεü Xorg

Οά δέι οοίεοίΥία αήαοέεü δαήεüέεü αήαοβάο οά FreeBSD ααοβαιίόαε οοί δαοοüñιά **Xorg**. Ίε νέοι βόαοι αέα οοί οοί οοί Αεχέειο οά Xorg αβιάε αίοαεβδ βαέαο ιά αοόΥδ οίο ÷ ηςοέιιθιέαβ οί δαήεüέεü Xorg εάε οά Üεεü UNIX οοόοΠιάοά (δ.÷. οά GNU/Linux).

Αñ÷έεÜ, δñÝðäé íá ñöèìβóäöä öì δαήεüέεü Xorg Ýöóé þóäá íá íäééíÜ öüóöÜ—äéüñç éäé ÷ üñβð ÄëçíééÜ. Äéä ðëçñíöññβäð ö÷äöééÜ íä öéð ðñþäð äöðÝð ñöèìβóäéð, ääβä öì áíöβóðíé÷÷í éäöÜéäéí ööí Ää÷äéñβäéí öíö FreeBSD (http://www.FreeBSD.org/doc/el_GR.ISO8859-7/books/handbook/x11.html).

Áöíý éäöäóÝñäöä íá ñöèìβóäöä öä ðÜíöä äéä íá íäééíÜ öì αήαοέεü δαήεüέεü Xorg, δñÝðäé íá öíðíäöþóäöä öéð δαήéÜöü ãñäñÝð ööí äñ÷äβí /etc/X11/xorg.conf:

```
Section "InputDevice"
    Identifier "Keyboard1"
    Driver "kbd"
    Option "XkbRules" "xorg"
    Option "XkbModel" "pc105"
    Option "XkbLayout" "us,el"
    Option "XkbOptions" "grp:alt_shift_toggle"
EndSection
```

Áí ööí äñ÷äβí /etc/X11/xorg.conf ððÜñ÷äé þäç Ýía öÝöíéí öìΠιά, ìðññäβä íá öñíðíðíéþóäöä öì ððÜñ÷íí öìΠιά. ×ñçöéíðíéþóäöä öíí ÷ äñäéðþñä “#” äéä íá ö÷íééÜöäöä üðíéäð ãñäñÝð ää èÝääöä íá èñäöþóäöä äðü öì äñ÷έéü “InputDevice”.

Οέιαβúοç: ÄáíééÜ, ððÜñ÷íí öíðíééÜ÷éöóíí äýí äéäöñäöééÜ “InputDevice” öìΠιάöä öä Ýía öóíçééöíÝíí äñ÷äβí /etc/X11/xorg.conf: Ýía äéä öì δñíäéíñéöíÝíí ðëçöðñíéüäéí éé Ýía äéä öì δñíäéíñéöíÝíí öíðöéé. Ðñíöí÷þ íá èÜíäöä üðíéäð öñíðíðíéþóäéð Ý÷äöä éäöÜ ííö ööí öìΠιά öì ðíβí áíäöÝñäé öì ðëçöðñíéüäéí (äöðü öçíäíäé öì “Identifier “Keyboard1”” δαήäðÜíü).

Ìä öéð ñöèìβóäéð öíö Ý÷íöíä èÜíäé üð öþñä ääí Ý÷äé áíäñäðíéçéäβ ðëþñüð ç Äëçíééþ öðíöðþñéç. Ööí FreeBSD èÜää ðñüäñäñä, äéüñä éäé öì δαήεüέεü Xorg öíö ÷ ηςοέιιθιέýíä, áíäñðÜäé äðü öéð δñÝ÷íöäð ñöèìβóäéð “locale”, äéä íá íÝñäé öä öé äëþóää äíðéäýíöíä.

Ίé δñíäéíñéöíÝíí ñöèìβóäéð locale öðíöçñβäíöí üññ öçí äéöäüäþ éäé áíÜäñöç éäéíÝíí öä ÄääéééÜ, íðüää δñÝðäé íá äééÜäéíöíä öéð ñöèìβóäéð äöðÝð äéä íá ìðññä öì δαήεüέεü Xorg íá äíðéÝðäé öüóöÜ íä öçí Äëçíééþ äëþóää.

Äéä äöðüí öíí èüäí δαήäñäöñíðíéýíä öì äñ÷äβí .xinitrc ööí èíääñéäöíü íäð. Ðéí öðäéäñéñéÝía èä δñÝðäé íá δñíöéÝöíöíä öéð δαήéÜöü ãñäñÝð öä äöðü:

```
export LANG="el_GR.ISO8859-7"
export LC_CTYPE="el_GR.ISO8859-7"
export LC_COLLATE="el_GR.ISO8859-7"
```

Ðñéí íäééíþóäöä íá ÷ ηςοέιιθιέäβä öä ×, ääääéüäβä äðβöçð üöé Ý÷äöä öéð öüóöÜð ñöèìβóäéð locale ööí èÝéööíð öäð. þóé èä äðíöýääöä ðéäáíÜ δñíäéΠιάöä äðäéüíéöçð Äëçíééþí öä èÜðíéäð äöäññäÝð. Ääβä öçí áññöçöä Ñöèìβóäéð äéä öì èÝéööíð ÷ñþöç.

Ìä äöðÝð öéð ñöèìβóäéð, öì δαήεüέεü Xorg èä íäééíÜ íä öì öüöü “process environment” äéä íá öðíöçñβäé öçí Äëçíééþ äëþóää.

ΔιεεΎδ άόάνιιΎδ θιθ όνΎ ÷ ιοι όά δάνέαΎεεΐ Xorg ιδιιιΎι ίά ηόειέόόιΎι ιηβειίόάδ ίέα όάένΎ άδύ “X11 resources”. ΆόόΎ όά “resources” άβίάέ, άάίέέΎ, αάόάΎνέα άδύ όειΎδ όçδ ιιηόβδ:

```
%ίίίίResource: ΌείΠ όιό resource
```

Ιέ όειΎδ άόόΎδ ιηβειίόάέ όοι άη÷άβι .Xresources όιό εΐάάνέαόιΎι ίάδ.

Άέα όι **XTerm** έάέ άιόβόδιέ÷άδ άόάνιιΎδ όάνιáόέεΐΎ, ιδιιιΎ ίά ηόειέόόάβ ç άνιιáόιόάένΎ Ύόόέ πόόά ίά ÷ ηçόέιιθιέάβόάέ ίέα ίά ΆεέçίέέΠ όδιόόΠηίç, ιηβειίόάδ όέό δάνέαΎόου όειΎδ όοι άη÷άβι .Xresources:

```
XTerm*font: -misc-fixed-medium-r-normal--14-130-75-75-c-70-iso8859-7
```

Όçιáβύόç: ίάόΎ άδύ άεέάΎΎδ όοι άη÷άβι .Xresources, άά ÷ ηάέΎαέόάέ άδάίάέέβιçόç όιό δάνέαΎεεΐιόιό Xorg. Άνέάβ άδθΎ ίά όνΎιιόιá όçι άιόιέΠ:

```
% xrb -merge ~/.Xresources
```

4 ΆεέçίέέΎδ άνιιáόιόάένΎδ άέα όι δάνέαΎεεΐ Xorg

Όι δάνέαΎεεΐ Xorg Ύη÷άόάέ ίά Ύίá άάόέέΎ όΎιιέ άνιιáόιόάένΠι όά ιιηόΠ “bitmap”. ΙάνεέΎδ άδύ άόόΎδ Ύ÷ιόι όδιόόΠηίç άεέçίέέΠι, άβόά άέα όçι έΎάέέιθιβçόç ISO/IEC 8859-7, άβόά άέα όçι έΎάέέιθιβçόç ISO/IEC 10646 (Universal Character Set). Ιέ άάόέέΎδ bitmap άνιιáόιόάένΎδ θιθ άέαίΎιιόάέ ίά όι Xorg Ύ÷ιόι όοι όΎεΐδ άδύ όι υιιΎδ ιιόδ όçι έΎάέέιθιβçόç, ιθüόά ιδιιιΎάβόά ίά όέό άηάβόά άΎέιέά ίά όι άηάέέάβι xlsfonts(1). Άέα ίά άάβόά, άέα δάνΎάάέιá, θιεΎδ άάόέέΎδ άνιιáόιόάένΎδ όδιόόçηβειίόι όçι έΎάέέιθιβçόç ISO/IEC 8859-7 ιδιιιΎάβόά ίά ÷ ηçόέιιθιέΠόάόά όçι άιόιέΠ:

```
% xlsfonts | fgrep -i iso8859-7
```

Άιόβόδιέ÷ά, άέα ίά άηάβόά θιεΎδ άνιιáόιόάένΎδ όδιόόçηβειίόι όçι έΎάέέιθιβçόç ISO/IEC 10646, ιθüόά ιδιιιΎι ίά ÷ ηçόέιιθιέçίΎι άέα όçι άδάέέιιέόç έάέιΎιι ίά έΎάέέιθιβçόç UTF-8, ιδιιιΎάβόά ίά ÷ ηçόέιιθιέΠόάόά όçι άιόιέΠ:

```
% xlsfonts | fgrep -i iso10646
```

Άέυιç δάνέόόύόάνάδ άνιιáόιόάένΎδ ίά όδιόόΠηίç άέα άδάέέιιέόç ΆεέçίέέΠι ÷ άηάέόΠηιι ιδιιιΎάβόά ίά άηάβόά όόç όέέεΐάΠ όυι Ports. Ç έάόçάιηβά x11-fonts δάνέΎ÷άέ όόέεΐΎδ άνιιáόιόάένΠι υθüδ ιέ δάνέαΎόου:

- x11-fonts/bitstream-vera
- x11-fonts/dejavu
- x11-fonts/liberation-fonts-ttf
- x11-fonts/urwfonts-ttf
- x11-fonts/webfonts

Ύέάδ άόόΎδ ιέ άνιιáόιόάένΎδ άβίάέ όά ιιηόΠ TrueType®. πόέ άάι Ύ÷ιόι όιόδ δάνέιηέόιΎδ ίάΎΎεΐθδ θιθ Ύ÷ιόι ιέ άάόέέΎδ, bitmap άνιιáόιόάένΎδ, έάέ ιδιιιΎι ίά άδάέέιιβόιόι ΆεέçίέέΎδ ÷ άηάέόΠηιό ό÷άάυι όά ιθιέΐάΠθιόά ιΎάάεΐδ, ίά άνέάόΎ έέάηθιέçόέέΎ άθιόάέΎόιáόά.

Αί ÷ ης όείηδιείαβόα εΰδιεί αδύ όά άçiiöéeP ðañéáÜeeiióá añááoβáo áéá Xorg, üðùó öi **GNOME** P öi **KDE**, ié TrueType aññññáóíóáénÝó αδύ áóóÝó óéó óóeeñáÝó ãæóêþñíóí ðÜñá ðieý öçí ðieüðçóá áðáééüieóçó όά üæáó óéó áóáñññáÝó öíó ðañéáÜeeiióíó añááoβáo. İðüóá óβáñóñá áíβæác öñí eüðí íá óéó äñééíÜóáóá.

5 Ñõèìßóåéò ãéá ÄëëçíéêÛ óá æëÛöĩñǎò ǎöǎñĩĩǎÝò.

Ἄέα ίά αέαάṰæɾɔɪ̯á éæé íá añṰ̄ɔɪ̯ɔɪ̯á ISO/IEC 8859-7 ἌæçíééṰ̄ íá ðɪɪ̯ áðãĩãñãáóðP éæéíȲñ̄o editors/emacs éá ðñȲðæé íá ðñɪoéȲoɪ̯á óðɪ̯ .emacs ðɪ̯ō ēĩããñéáóɪ̯ȳ íáð óðé añðð ñðēĩðóáóð:

```
(setq unibyte-display-via-language-environment t)
(if (< emacs-major-version 22)
    (set-language-environment "Greek"))
(set-terminal-coding-system 'greek-iso-8bit)
(set-input-mode (car (current-input-mode))
                (nth 1 (current-input-mode))
                0)
```

Ãéá íá æéääÜæíøíå æée íá añÜøíøíå äæççééÜ ìà õíí åðåíãñååóòÐ êæèÝÍü editors/vim óå ãñåóêü ðåñéÅÜëëí, èä ðñÝðåé íá ðñíöèÝóíøíå óõí åñ÷÷ßí .vimrc õíõ ëíååñéåóíý ýáo öéo åîÐò ñöèìßóáoð:

```
set gfs=fixedgr
```

Ἄεά íá íαέάάΰæτoíä íαé íá äñŮötoíä äæçtéeŮ íä òì ðñüāñāíä çäèðññííēðò äæççīāñāðōßäð **mutt** èä ðñÝðäé íá ðñioéÝötoíä óðī .mutt_{trc} ðì ðañäéŮðù èmŮðé:

```
set charset="greek"
set send_charset="US-ASCII:ISO-8859-1:ISO-8859-7:UTF-8"
```